

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

DE || LIBERTATE || CHRISTIANA ||

Lensaeus, Johannes

Antverpiae, 1590

Capvt XIII. Aliud esse, hæreses & schismata tolerare, cùm exstirpari non possunt; aliud tantorum malorum ex professo tueri libertatem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46059](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46059)

cultis vulneribus necat: nec antè se multi sentiunt
lætos, quàm propè mortis ictu conciderint.

CAPVT XIII.

*Aliud esse, hæreses & schismata tolerare, cùm extirpari
non possunt; aliud, tantorum malorum ex
professo tueri libertatem.*

ET quia hæretici vti in sua paucitate metuunt, ita
sæpenumero sunt in sua multitudine metuendi:
existit sæpe tolerandi necessitas quædam, qua minora
perferuntur incommoda; ne si hæc tollere mediteris,
grauiora consequantur. Sic enim & humanæ leges, qui-
bus populi reguntur, minoribus malefactis, ne maiora
committerentur, dedere licentiam: & ea tamen quæ
impunita relinquuntur. iustissimè diuina prouidentia
puniuntur. Lex ipsa diuina per Moysen Israelitico po-
pulo data, nõne diuortium propter Iudaici cordis du-
ritiam tolerauit? Huc & illud diui Augustini pertinet:
Aufer meretrices de rebus humanis, & omnia turba-
ueris libidinibus. Obtulit Loth Sodomitis filias; vt to-
lerabiliùs in feminas cõmitteretur, quod in viros per-
petrari horrebat. Leuita similiter Ephratæus, cùm in
filios Belial peregrinus incidisset, tradere suam con-
cubinam maluit illudèdam, quàm illum contra natu-
ram libidinis furorem perpeti. Cùm enim duo fuerint
iniustitiæ vel impietatis mala proposita, quorũ vtrum-
que propulsare & effugere nequeamus; tolerare quod
minus est ac permittere licet, ne grauius atque nocen-
tius alterum perferre cogamur. Et quemadmodum
beatus Apostolus insinuat, facièda quidem nunquam
mala sunt, vt eueniant bona. Sed non eadem sunt, ma-
lum facere; & quod ab alio fiat, quando id impedire
non possis, cum gemitu tolerare. Cùm itaque Iustinus
Imperator Arianis suas basilicas adimere decreuisset,
atque

*Lib. 2. De or-
dine, cap. 4.*

Judic. 19.

*Minima de
malis. Si ero
lib. 3. Offic.*

Rom. 3.

In Pōsicali.

atque id Theodoricus Arianus, qui tū graui iugo presam tenebat Italiam, rescuisset, ob eamque rem, aduocato Ioanne Pontifice, declarasset, vniuersam Italiam se ferro flammaque vastaturum, si suum Iustinus decreverit impleret: profectus Constantinopolim Pontifex, & Ariani vt adhuc suis in basilicis tolerarentur, impetrauit, & Italiae hac ratione vt parceretur, effecit.

Lib. 4. Tripar. cap. 30.

basilicam in Alexandrina Ecclesia permiserit, cum & hoc Imperator peteret, & Arianorum tanta esset vis, vt compluribus in locis Catholicos suis è templis exturbaret? Quid mirum, si similem ob causam & Iouinianus fortasse nemini se quoquo modo credentium molestum fore dixerit, & Valentinianus Arianis negauerit se fore importunum? Theodosius quoque sectas aliquot extra Constantinopolim oratoria fabricare; Nouatianos verò, quòd & quieti essent, & magis inter se concordēs, intra urbem etiam Ecclesias habere permisit.

Lib. 9. Tripar. cap. 7.

Sed idem tamen Eunomium, qui Constantinopoli collectas domi faciebat, & conscriptos à se libros recitabat, ita vt eius doctrinam multi corrumperetur, multauit exilio, acriterque est persecutus. declaras etiam hoc exemplo suo, in eos maximè seueritatis neruos intendi oportere, qui doctrinae suae virus fundere spargereque non desistunt. Sed nec illa eius incognita lex est, quam à Thessalonica populo Constantinopolitano proposuit, seruarique magna seueritate, adiuncta vindictae comminatione, praecipit. Fuerant & Donatistae Imperatoris decreto suis pulsi basilicis, sed eas Macellinus quidam, cognitor ab Imperatore datus, in ea causa quae inter Catholicos & Donatistas versabatur, reddidit; vt eos hoc modo beneficijs ad conferendum inuitaret. id quod eum notat Augustinus sine imperiali iussione fecisse. Vtunque autem eius sese consilium iudiciumque in ea causa habuerit, constat haec

Anitio collat. prima dei in breuiculo contra Donatistas.

duo differre plurimum, toletare quod alioqui nolis, quo vel magnum quodpiam bonum consequare, vel ingens malum excludas; & sic Ecclesiam instituendam esse putare, vt nisi cuique quod velit credendi profitendique sit concessa libertas, cōtra rationem aut Scripturam diuinam quicquam agi videatur. Posterius hoc sequuntur hæretici, dum pro veteri sua consuetudine, prioribusque seculis noto more flagitant libertatem: dum fures, homicidas, incendiarios è medio tolli iustitiæ seueritate patiuntur; fidei verò corruptoribus, & per religionum profanas nouitates, pugnasque verborum, grauissimis Reipublicæ perturbatoribus, impunitatem concedi volunt; scilicet ne contra Dominicam iussionem ante tempus eradicentur zizania: *Matth. 13.* quasi non scelerati omnes ad zizaniorum numerum pertinerent; & quasi non aliud esset Ecclesiasticam aream hoc tempore velut sumpto ventilabro ab omni malorum palea velle repurgatam (quod quoniam Domini proprium est, extremique iudicij, verbis Euangelicis prohibetur) aliud in nocentiores quosdam ac nefarios Reipublicæ dissipatores, edere exempla iustitiæ, quibus ceteri terreantur.

*Matth. 3.
Consulatur
Cyprianus lib.
3. epistolatum,
epistola 3.*

CAPVT XV.

*Quæ causa sit, quamobrem Iudaorum ritus præ hæresibus
atque schismatibus tolerentur inter Christianos.*

POSTREMO tandem loco & Iudæi cum suis ritibus in patrocinium libertatis aduocantur. Etenim reddenda ratio est aliqua probabilis, quamobrem illi tolerentur inter Christianos, hæretici verò & schismatici nequaquam putentur esse perferendi. Iudæis igitur, suis in synagogis atque ædibus, libera permittitur auitæ religionis obseruatio, neque sibi in eos Ecclesia ius exercendæ potestatis usurpat, qui sese illi neque voluntate vnquam,